

Sprikende DAB-dekning langs veinettet

Bjørn Arild Fossåen, senioringeniør og tunnelforvalter i Vegavdeling Rogaland i Statens vegvesen.

Av [Alexander Urrang Hauge](#)

10. november 2017, kl. 06:13

Telenor-selskapet Norkring, som er ansvarlig for DAB-utbyggingen i Norge, hevder at 99,5 prosent av den norske befolkningen har dekning. Det er ikke bilistene på Haugalandet helt enig i.

DEL

HAUGESUND: Akkurat i det favorittsangen din skal spilles på radio eller midt i en nyhetssak du lytter intenst til, skjer det: Radiosignalet forsvinner. Med DAB skulle alt bli så meget bedre, men ble det det?

Da Haugesunds Avis spurte sine følgere på Facebook om hvordan DAB-dekningen langs veiene i regionen er, lot ikke reaksjonene vente på seg. Over 70 bilister som liker å lytte på radio i bilen, kom med sine tilbakemeldinger. Veistrekninger og områder som E 39 fra Aksdal i retning Bokn, riksvei 47 fra Raglamyr mot Fosen, riksvei 515 mellom Grinde og Skjoldastraumen, veinettet i Sveio utover E 39, samt små lommer i Haugesund, som rundt Thon Hotel Saga, var gjengangere blant kommentarene på Haugesunds Avis facebookside.

Norske myndigheter har gitt Telenor-selskapet Norkring oppdraget i å innføre DAB. De har brukt en milliard kroner så langt og hevder at 99,5 prosent av Norges befolkning har dekning.

Adjø FM, hallo DAB

DAB, eller digital audio kringkasting, har blitt innført med motstand av mange radiolyttere. Den 11. januar i år ble det første FM-nett slukket og siden den gang har fylke etter fylke gått over til DAB. Den 13. desember slukkes det siste FM-nettet, i Nordland, ifølge Wikipedia. I praksis betyr det at biler uten DAB-radio enten måtte montere ny antenne og radio eller lytte til nettradio – eventuelt finne fram gamle cd-plater. Det skjer nok neppe. Tall fra Medietilsynet viser at 40 prosent av all radiolytting skjer i bil.

Fra Statens vegvesens ståsted handler DAB-dekning også om nødnettet. Nødnettet gjør at vegvesenet kan gå direkte inn i radiosendingen til NRK P1 og gi beskjeder til trafikantene om ulykker, kødannelser, stengte veier eller andre forhold. I tunneler hvor nødnett er installert vil DAB-dekning kun være en marginal merkostnad. Derfor er det som regel radiodekning i tunneler med nødnett.

– For oss handler dette om sikkerhet og muligheten til å nå fram med viktig informasjon. At trafikanter kan lytte til radio og musikk er en hyggelig konsekvens og bonus, sier Bjørn Arild Fossåen. Han er senioringeniør og tunnelforvalter i Vegavdeling Rogaland i Statens vegvesen.

Lite DAB-dekning i korte tunneler

Det er Vegdirektoratet som er underlagt Samferdselsdepartementet som ga bestillingen til Statens vegvesen. Deres ansvar er DAB-dekning i tunneler av en viss størrelse.

– Antall passerende kjøretøyer må være 2.000 i døgnet, per kjørefelt og tunnellengde over tre kilometer. Det betyr at med to felt så er grensen 4000 biler. I tunnelene i T-forbindelsen er det tre felt, derfor er grensen minimum 6.000 biler, forklarer Fossåen, som påpeker at dette er en del av kravene, men at også andre forhold påvirker om tunneler skal få DAB.

Fossåen kommenterer at det er ikke mange slike tunneler som har slikt trafikkgrunnlag.

Tunneler med DAB-dekning har en gjennomgående antenne, en såkalt strålekabel, som «lekker» ut signaler i hele sin lengde.

– Våre antenner henter signal utenfra, altså ute i dagslyset. Dersom det ikke er signal her kan man heller ikke få signal inne i tunnelen, uten større investeringer. Dette ser vi i stykket mellom Åkrafjorden og nesten helt opp til Vintertun og et stykke mellom Raglamyr og Fosen.

Fossåen påpeker videre at Nord-Rogaland har få og korte tunneler. Mange er så små at utbygging av DAB-dekning ikke står i samsvar med hva det koster.

– Mange tunneler er så korte at man kan se igjennom dem. Da vil radiosendingen knapt bli brutt før den kommer tilbake. Tunnelene i Førresfjorden, Isvik i Skjold og er eksempler på tunneler som neppe får DAB-dekning.

Vanskelig å måle

Digitalradio Norge har ingen tall som forteller hvor stor grad av veinettet i Nord-Rogaland som har DAB-dekning.

– Ifølge beregninger utført av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet er veidekningen for DAB-nett noe høyere enn veidekningen for det tidligere FM-nettet, sier Mari Hagerup, kommunikasjonssjef i Digitalradio Norge AS, som er radiobransjens fellesinitiativ for omleggingen til DAB.

– Når dekningstallet er så høyt som over 99 prosent, hva skyldes det at mange opplever dårlig dekning? Fjell, antenner, terreng?

– DAB har i dag like høy befolkningsdekning som de riksdekkende FM-nettene har hatt. Det er vanskelig å svare på et slikt spørsmål uten å konkret vite hvilken radiokanal som hadde dårlig dekning og hvor det skjedde.

Digitalradio Norge henviser til dekningskartene på sine hjemmesider på radio.no. Der ser man at NRK og de kommersielle kanalene har ulik dekning. Forskjellene er størst innover i landet, i tynt bebodde strøk.

– Hvorfor er det forskjell i dekningen mellom NRK og kommersielle kanaler?

– FM-nettet hadde fem ulike sendenett, med ulik dekning. De største NRK-sendenettene hadde en rekkevidde på 99,6 prosent av befolkningen. Det største sendenettet for kommersiell radio hadde 90 prosent befolkningsdekning og enkelte kanaler hadde langt lavere dekning enn dette. DAB-dekningen gjenspeiler denne grunnstrukturen, sier Hagerup.